

Lejlighed til at anvende vore Evner efter den daglige Gerning til andet Arbejde, vilde vi betragte dette Arbejde, der laa lidt ved Siden af den daglige Gerning, for at være af den Art, at vi mindst vilde have lige saa meget og helst mere for det, end vi fik for vort Arbejde i de andre af Dagens Timer. Dette vilde jeg finde fuldstændig berettiget, thi har Mennesket Ret til Frihed, have de, hvis de ofre deres Fritid, ogsaa Ret til at kræve, at Arbejdet i Fritiden betales anstændigt. Naar f. Eks. en Funktionær, der har 1 Kr. 35 Øre i Løn, begærer 1 Kr. 50 Øre, er jeg overbevist om, at det ærede Medlem — saa megen Retfærdighedssans tillægger jeg ham — ogsaa vil være med til at tilstaa ham de begærede 15 Øre mere. Det ærede Medlem vil da ikke ud fra sin Opfattelse af Spørgsmaalet: Hovederhverv eller Bindtægt paastaa, at de vedkommende Folk faa nok for den Tid, de ere i Virksomhed, og skulle have mindst mulig Lønning for de Timer, de bruge i Teatrets Tjeneste. Staten bør ikke faa Skyld for at være en slet Arbejdsgiver, og Staten, som giver Lønningslove, der skulle imødekomme Krav, stillede fra store Kredse af Funktionærer, vil dog i saadanne forholdsvist smaa Sager, som her er Tale om, ikke kunne nægte at gøre saadanne Indrømmelser, som jeg her har tilladt mig at omtale.

Jeg skal saa endelig sige, at naturligvis vil der ikke kunne ske andet her ved tredie Behandling, end hvad vi ere enige om i Udvalget. Vi faa her en midlertidig Ordning, og det bedste ved den er, at den ikke varer længere end 3 Aar. Men jeg skulde rigtignok meget ønske, at den højtærede Minister, hvis han endnu om 3 Aar — jeg tør ikke sige, jeg vil haabe det — skulde sidde som Minister, fremdeles repræsenterende et Flertal i Salen og med denne Sag i sin Haand, vil være i Stand til at forelægge os et Forslag, hvorved der kunde skabes et ordentligt og solidt Grundlag at arbejde paa, saa at vi bleve fri for disse evindelige Kævlerier med det kongelige Teater. Jeg vil ønske, at det maatte lykkes den højtærede Minister — jeg har dog ikke megen Tillid til det efter, hvad jeg har hørt den højtærede Minister udtale ved de Debatter, vi have haft indenfor den snævrere Ramme i Udvalget — at finde et Grundlag, hvorpaa der kunde skabes en endelig og tilfredsstillende Ordning af det kongelige Teaters Forhold. Jeg vil da anse de 3 Aar for at være vel anvendte. Det gælder da om i saa Henseende at bestille noget i disse 3 Aar.

Hermed skal jeg slutte, idet jeg endnu en Gang vil henstille til Ministeren, at svare paa, om han mener paa Finansloven at kunne stille Forslag om en Bevilling til Aarhus Teater.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Da Teaterloven var til anden Behandling, var det paa et saa sent Tidspunkt af Mødet, at jeg foretrak af Hensyn til det almene Vel ikke at tage Ordet og ikke at udtale mig om de stillede Ændringsforslag og de forskellige Henvendelser, der vare rettede til mig. Jeg udtalte kun, at jeg forbeholdt mig ved tredie Behandling at udtale mig om disse Henstillinger. Da det nu ved tredie Behandling viser sig, at vi faa en fornyet Teaterdebat, vil jeg ved denne Lejlighed svare paa det, jeg da ikke svarede paa.

Det er nu vedtaget at forkorte Lovens Gyldighed til 3 Aar i Stedet for som af mig foreslaaet at lade den bestaa i 5 Aar. Det er sket efter Udvalgets enstemmige Indstilling, og det er tiltraadt af mig. Der er dog et enkelt Forhold, der staar i Forbindelse med denne Forkortelse af Lovens Varighed, som jeg ønsker at omtale. Man markerer ved Forkortelsen, at de 3 Aar skulle være en Prøvetid, det sidste Stadium før Indtrædelsen af en ny og endelig Ordning. Det udtales i Betænkningen, at disse 3 Aar ville være en passende Frist til Opnaelse af en fast og varig Ordning af Statens Forhold til det kongelige Teater. Ogsaa i Betænkningen af 1903 udtaltes det ganske vist, at det ved Loven af 1903 etablerede Forhold skulde være rent midlertidigt. Men naar det i den her foreliggende Betænkning stærkt fremhæves, at det fra alle Sider har været en Forudsætning, at den i 1903 indførte Ordning kun skulde være midlertidig, kun skulde betragtes som et Interregnum, hvorefter man skulde gaa over til en ny, varig og endelig Ordning, tror jeg, man ikke i og for sig kan sige, at dette var Regeringens Mening med Fremsættelsen af Lovforslaget af 1903. Der var da i Forslaget og dets Motiver intet, der direkte antydede, at den der foreslaaede Ordning kun var at betragte som en foreløbig Mellemtilstand, efter hvis Udløb Regeringen vilde fremkomme med Forslag om en ny og anden Ordning, der skulde være endelig, eller dog saa meget endelig, som en saadan Ordning kan blive det ved en Lov, der altid kan forandres ved en ny Lov.

Det hedder i Motiverne, at man her paa Rigsdagen var ked af de evige For-